

โครงการออกแบบเครื่องเรือนรับแขกภายใต้แนวคิดจิตรกรรมฝาผนังไทย

Living Room Furniture Design Through the Concept of Traditional Thai Mural Paintings

นภดล สังวาลเพ็ชร¹
Noppadol Sangwalpetch

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ ภูมิปัญญา และแนวคิดในการสร้างสรรงานจิตรกรรมฝาผนังของไทยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องเรือนรับแขก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ จากช่างผู้เชี่ยวชาญด้านงานจิตรกรรมฝาผนังไทยสกุลช่างเพชรบุรี จำนวน 30 ท่าน เน้นศึกษาถึง คุณลักษณะ คุณค่า และคุณสมบัติของงานจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี พบว่าเรื่องราวเทพชุมนุม เป็นเรื่องราวที่สามารถสะท้อนคุณลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของงานจิตรกรรมฝาผนัง วัดใหญ่สุวรรณารามได้อย่างชัดเจนที่สุด ซึ่งเรื่องราวเทพชุมนุมมีองค์ประกอบศิลป์ที่โดดเด่นได้แก่ เส้นลันทา สี ประกอบด้วย พื้นขาว 50% สีแดงชาด 25% สีทอง (ทองคำเปลว) 15% และเขียวหม่น 10% นอกจากนี้ยังประกอบด้วยลวดลายอีก 3 ลักษณะ ได้แก่ ลายไทย ลายไทยเลียนแบบธรรมชาติ และลายธรรมชาติ ประกอบกับลักษณะของแสงที่ส่องเข้ามาจากช่องประตูทั้ง 5 บาน ซึ่งองค์ประกอบศิลป์เหล่านี้สามารถนำมาประยุกต์เป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องเรือนรับแขกเพื่อสะท้อนถึงคุณค่าทางด้านอารมณ์ความรู้สึก 2 รูปแบบด้วยกัน คือ ความสง่างามภูมิฐาน และน่าเลื่อมใสศรัทธา อีกทั้งยังสามารถนำมาปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ในการใช้สอยเพื่อกิจกรรมในการรับแขกรูปแบบอื่นๆ ได้อย่างลงตัว

คำสำคัญ: 1. การออกแบบเครื่องเรือนรับแขก. 2. เครื่องเรือนรับแขก. 3. จิตรกรรมฝาผนังไทย.

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์ ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purpose of this research is to study the style, wisdom and rationale of the creation of Thai mural paintings with an aim to use the results as a guideline to designing living room furniture. It was conducted through interviews with 30 Thai mural painting experts from a Petchaburi local arts clan, focusing on the style, value and characteristics of the mural painting work in Wat Yai Suwannaram at Phetchaburi. It was found that the Tepchumnum is the story that can most clearly reflect the identity of Wat Yai Suwannaram Phetchaburi mural painting style. One of the outstanding elements of art from the Tepchumnum is Sintao line, consisting of 50 percent of white in the background, 25 percent of vermilion red, 15 percent of gold from gold leaves, and 10 percent of dim green. Other outstanding elements include three particular patterns: Thai pattern; Thai pattern imitating nature; and rational pattern which interacts with the sun light that shines through the five doorways. All of these elements are able to be applied to design living room furniture that articulates two types of emotional values: dignified elegance and faithfulness. This can be taken further to develop the usefulness of the functionality of other living room activities.

Keywords: 1. Living Room Furniture Design. 2. Living Room Furniture. 3. Traditional Thai Mural Paintings.

บทนำ

ในยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทแทนที่การผลิตด้วยแรงงานมนุษย์แบบเดิม ส่งผลให้สินค้าที่ออกสู่ตลาดมีคุณภาพ รูปร่างลักษณะคล้ายคลึงกัน ผู้ผลิตจึงเกิดการตื่นตัวในการสร้างกลยุทธ์การผลิตให้เกิดความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเพื่อสร้างความแตกต่างความน่าสนใจให้กับผลิตภัณฑ์ ภายใต้แนวคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีมาผนวกเข้ากับคุณลักษณะเด่นจากพื้นฐานที่มีอยู่ อันเกิดจากสิ่งแวดล้อม ทักษะ และศิลปวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาอันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนา และยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ อีกทั้งเป็นการสร้างมูลค่าจากคุณค่าทางวัฒนธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค (อภิสิทธิ์ ไส้ตรูไกล 2553 : 5)

ศิลปวัฒนธรรมจึงถือเป็นสิ่งพิเศษที่มีคุณค่าสามารถนำมาสร้างมูลค่า เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี เพราะยังความเจริญทางวัตถุของโลกก้าวหน้ามาเพียงใดความต้องการในการแสดงออกถึงความเป็นมนุษย์จะยิ่งเพิ่มพูนขึ้น ซึ่งสิ่งที่จะแสดงออกถึงความเป็นมนุษย์ได้ดีที่สุดอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวันคือ การบริโภคสินค้าที่เกิดจากภูมิปัญญาหรือทักษะของมนุษย์ด้วยตนเอง (ศิริอร หริมปรานี 2553 : 15)

จิตรกรรมฝาผนังนับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาหนึ่งที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมประจำชาติ ที่มีมาตั้งแต่อดีต สร้างสรรค์สืบต่อกันมาจนได้เอกลักษณ์ประจำชาติที่มีรูปแบบตามอุดมคติที่แสดงออกทางความคิดผ่านการเขียนเส้น สี รูปทรง การจัดองค์ประกอบ และเรื่องราวเป็นศิลปะที่มีความวิจิตรงดงาม ประณีตละเอียดอ่อน แฝงไว้ด้วยอารมณ์และความรู้สึกอย่างลึกซึ้ง ลักษณะจิตรกรรมฝาผนังเป็นภาพเขียนระบายสีแบบเรียบ ตัดเส้นเป็นภาพสองมิติที่ให้ความรู้สึกเพียงด้านกว้างและด้านยาวเท่านั้น ลักษณะพิเศษอีกอย่างหนึ่งคือการจัดวางภาพเป็นแบบเล่าเรื่องเป็นตอนๆ ใช้สีนุ่มนวลอ่อนหวาน อันเป็นเอกลักษณ์ของจิตรกรรมไทย (สมชาติ มณีโชติ 2529 : 1)

เมื่อประมวลคุณค่าของงานจิตรกรรมฝาผนังไทย จะเห็นได้ว่ามีลักษณะของความงามผ่าน เส้น สี และ

ลวดลาย ที่สามารถโน้มน้าวให้เกิดความเชื่อ ความรู้สึกเลื่อมใสศรัทธาเป็นสำคัญ นอกจากคุณค่าทางด้านความงามแบบจิตรกรรมแล้ว ภาพจิตรกรรมฝาผนังยังมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดีซึ่งเป็นคุณค่าพิเศษ เพราะนอกจากวัตถุประสงค์เพื่อการตกแต่งแล้ว ยังแฝงไว้ด้วยคติ แนวคิด ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของตัวอาคารที่สร้างขึ้นด้วย ดังเช่นภายในโบสถ์วิหารต้องให้ความรู้สึกอันก่อให้เกิดอาการสำรวม จิตกรรมภายในโบสถ์วิหารจึงควรให้ความรู้สึกสงบ เพื่อช่วยให้น้อมจิตไปในทางกุศล นอกจากนี้ภาพจิตรกรรมฝาผนังยังเป็นภาพที่แสดงเรื่องราวอันเป็นจริงตามจารีตประเพณี และระเบียบแบบแผนที่มีอยู่ในอดีต ด้วยเหตุนี้ภาพจิตรกรรมฝาผนังจึงเป็นของมีค่าในการศึกษาค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ได้เป็นอย่างดี อนึ่งโดยอาศัยภาพจิตรกรรมเหล่านี้มาศึกษาความเป็นอยู่ของประเทศไทยตั้งแต่ชีวิตของเจ้านายในราชสำนัก จนถึงความเป็นอยู่ตลอดจนภูมิปัญญาของชาวไร่ชาวนาได้เป็นอย่างดีอีกด้วย (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ 2546 : 29) โดยเฉพาะภูมิปัญญาที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานตลอดจนอุปกรณ์ที่ใช้สร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งล้วนถูกประดิษฐ์ขึ้นมาจากวัสดุธรรมชาติ อาทิเช่นพูนกที่ได้จากขนหุ้ว เปลือกไม้ รากไม้ ดินสอจากดิน ยางไม้สำหรับผสมสี (สมชาติ มณีโชติ 2529 : 39) ตลอดจนการเตรียมพื้นผนังที่ต้องใช้ความละเอียดอ่อนและความประณีตพิถีพิถันเป็นอย่างมากเพื่อให้ภาพเหล่านั้นคงทนถาวรอยู่ตลอดไป สิ่งเหล่านี้เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าสามารถแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ความเป็นไทยได้อย่างชัดเจน (ประยูร อุลุชาฎะ 2550 : 99)

ปัจจุบันจิตรกรรมแนวประเพณีได้รับความนิยมมากในการประดับตกแต่งอาคาร ที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ งานประดับอาคารทันสมัยเหล่านี้ใช้แนวทางของงานศิลปกรรมไทยโบราณมาประยุกต์ใช้ การลงทุน และการแข่งขันทางด้านธุรกิจมีส่วนทำให้เกิดการเร่งผลิตจิตรกรรมแนวประเพณีไทยเป็นอุตสาหกรรม (สันติ เล็กสุขุม 2542 : 193) อย่างไรก็ตาม รูปแบบแนวคิด และภูมิปัญญาจากงานจิตรกรรมฝาผนังล้วนเป็นคุณลักษณะพิเศษที่มีคุณค่าสามารถนำมาเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นที่ต้องการของสังคมความเป็น

มนุษย์ในปัจจุบันและอนาคต ด้วยการหล่อหลอมรูปแบบที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัว คุณสมบัติของวัสดุ และภูมิปัญญาในกระบวนการสร้างสรรค์งาน รวมถึงคติแนวคิดในงานจิตรกรรมฝาผนังไทย มาผนวกเข้ากับเทคโนโลยีกระบวนการผลิตสมัยใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องเรือนรับแขกที่ต้องการคุณค่าด้านความสง่างามภูมิฐาน น่าเลื่อมใสศรัทธา อีกทั้งเป็นการยกระดับเครื่องเรือนที่สามารถแสดงความเป็นตัวตน และคุณค่าความเป็นไทยแฝงไปกับวิถีชีวิตสมัยใหม่ได้อย่างลงตัว

วัตถุประสงค์

ศึกษารูปแบบ ภูมิปัญญา แนวคิดในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมฝาผนังของไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องเรือนรับแขก

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบ ภูมิปัญญา และแนวคิดในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมฝาผนังสกุลช่างเพชรบุรี (วัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องเรือนรับแขก

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

- คุณลักษณะ (เส้น สี เรื่องราว การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมฝาผนังไทย)
- คุณสมบัติ (ประโยชน์ในงานจิตรกรรมฝาผนัง)
- คุณค่า (ความงาม เรื่องราว และภูมิปัญญาในงานจิตรกรรมฝาผนังไทย)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เกิดความรู้ความเข้าใจถึงรูปแบบ ภูมิปัญญา แนวคิดในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมฝาผนังไทย และได้แนวทางในการออกแบบเครื่องเรือนที่ให้ทั้งด้านการใช้สอยและยังแฝงไปด้วยคุณค่าจากรากฐานความเป็นไทย สามารถใช้เป็นเครื่องศึกษาถึงคติ รูปแบบ และภูมิปัญญาไทยได้อีกทางหนึ่ง

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากร คือ ช่างเขียนจิตรกรรมฝาผนังสกุลช่างเพชรบุรี และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตรกรรมฝาผนังไทย จำนวน 30 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบจัดลำดับความสำคัญทางด้านเรื่องราวที่สามารถแสดงเอกลักษณ์ของงานจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี โดยจัดลำดับเป็น ลำดับที่ 1, 2 และ 3 (ลำดับที่ 1 มีค่าคะแนน เท่ากับ 3, ลำดับที่ 2 มีค่าคะแนน เท่ากับ 2 และ ลำดับที่ 3 มีค่าคะแนน เท่ากับ 1 นำค่าคะแนนที่ได้ทำการหาค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบแปลความหมายตามลำดับมากน้อย

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบประเมินระดับที่สามารถแสดงถึงคุณลักษณะ คุณค่าของงานจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดคะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ นำมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญสม ศรีสะอาด 2543)

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง สามารถแสดงเอกลักษณ์ได้มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง สามารถแสดงเอกลักษณ์ได้มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง สามารถแสดงเอกลักษณ์ได้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง สามารถแสดงเอกลักษณ์ได้น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง สามารถแสดงเอกลักษณ์ได้น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย จัดลำดับความสำคัญของเรื่องราวที่สามารถแสดงเอกลักษณ์ในงานจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณารามได้ดีที่สุด ดังแสดงผลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1. แสดงระดับคะแนนเฉลี่ย เรื่องราวที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของงานจิตรกรรมฝาผนัง วัดใหญ่สุวรรณารามจังหวัดเพชรบุรี

ภาพ/เรื่องราวจากจิตรกรรมฝาผนัง	คะแนนเฉลี่ย	ลำดับความสำคัญ
 เทพชุมนุม	2.40	ลำดับที่ 1
 ทวารบาล	2.10	ลำดับที่ 2
 มารผจญ	1.50	ลำดับที่ 3

2. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการแสดงเอกลักษณ์ในงานจิตรกรรมฝาผนังไทย (วัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี) นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยเป็นระดับความสามารถในการแสดงเอกลักษณ์ในงานจิตรกรรมฝาผนังไทย ดังแสดงในตารางที่ 2, 3, 4, 5 และ 6

ผลการวิจัย

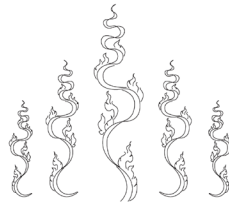
1. ผลการจัดลำดับความสำคัญของเรื่องราวที่สามารถแสดงเอกลักษณ์ของงานจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี พบว่าเรื่องราวเทพชุมนุมสามารถแสดงเอกลักษณ์ของงานจิตรกรรม

ฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณารามได้ดีที่สุด โดยมีค่าระดับคะแนน 2.40 คะแนน

2. ผลการวิเคราะห์ รูปแบบของเส้น ที่สามารถแสดงเอกลักษณ์งานจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี พบว่า เส้นเส้นทแยงสามารถแสดงเอกลักษณ์ความเป็นจิตรกรรมฝาผนังของวัดใหญ่สุวรรณารามได้ดีที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13

3. ผลการวิเคราะห์ การจัดองค์ประกอบของสี ที่สามารถแสดงเอกลักษณ์งานจิตรกรรมฝาผนัง วัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี พบว่า มี 3 ชุดสี ที่สามารถแสดงเอกลักษณ์ความเป็นจิตรกรรมฝาผนังของวัดใหญ่สุวรรณารามได้ดีที่สุด ประกอบด้วย

ตารางที่ 2. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบของเส้น ในเรื่องราวเทพชุมนุมที่สามารถแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของวัดใหญ่สุวรรณาราม

ลายเส้น จากภาพจิตรกรรมฝาผนัง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความสามารถในการ แสดงเอกลักษณ์
	4.13	.973	มาก
	4.03	.556	มาก
	2.73	.907	ปานกลาง
	1.03	.809	น้อยที่สุด

ชุดที่ 1 สีแดงชาด 50% สีขาว (พื้นผนังปูน) 50% โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.77

ชุดที่ 2 สีแดงชาด 50% สีจันทร์อ่อน 30% ทองคำเปลว 20% โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.53

ชุดที่ 3 สีขาว (พื้นผนังปูน) 50% สีแดงชาด 25% สีเขียวหม่น 10% ทองคำเปลว 15% โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23

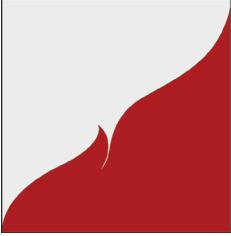
4. ผลการวิเคราะห์ รูปแบบของลวดลาย ที่สามารถแสดงเอกลักษณ์งานจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ลวดลาย

ในกรอบสันเทหา สามารถแสดงเอกลักษณ์ความเป็นจิตรกรรมฝาผนังของวัดใหญ่สุวรรณารามได้ดีที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.73

5. ผลการวิเคราะห์ รูปแบบของแสง ที่สามารถส่งเสริมบรรยากาศให้ดูน่าเลื่อมใสศรัทธา พบว่า แสงที่ผ่านเข้าจากประตูด้านหลังทั้ง 2 บาน 100% สามารถส่งเสริมบรรยากาศน่าเลื่อมใสศรัทธาได้ดีที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.57

6. ผลการวิเคราะห์ รูปแบบของแสง ที่สามารถส่งเสริมบรรยากาศให้ดูสง่างามภูมิฐานพบว่าแสงที่ผ่าน

ตารางที่ 3. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของชุดสีในเรื่องราวเทพชุมนุมที่สามารถแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของวัดใหญ่สุวรรณาราม

ชุดสีจาก ภาพจิตรกรรมฝาผนัง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความสามารถในการแสดง เอกลักษณ์
	2.77	1.478	ปานกลาง
	2.53	1.252	ปานกลาง
	3.23	1.569	ปานกลาง

เข้าจากประตูด้านหลังทั้ง 2 บาน 100% จากด้านหน้าเพียงบานกลาง 1 บาน 100% สามารถส่งเสริมบรรยากาศให้ดูสง่างามภูมิฐานได้ดีที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83

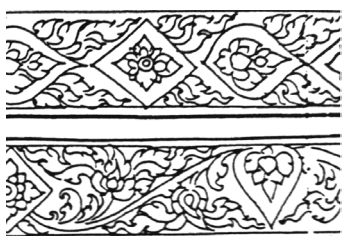
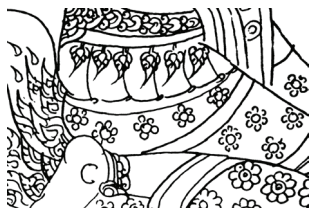
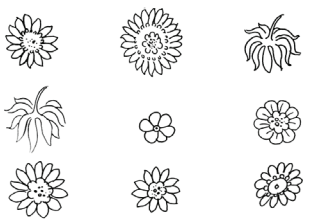
7. ผลการวิเคราะห์ คุณค่าทางด้านอารมณ์และความรู้สึกที่แฝงอยู่ในงานจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณารามจังหวัดเพชรบุรี พบว่าในงานจิตรกรรมเรื่องราวเทพชุมนุมสามารถแสดงคุณค่าทางอารมณ์ความรู้สึกผ่าน เส้น สี สัน ลวดลาย และแสง ได้ 2 รูปแบบ คือ สะท้อนอารมณ์ความสง่างามภูมิฐาน และนำเลื่อมใสศรัทธา

สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล

จากการศึกษารูปแบบ ภูมิปัญญา แนวคิดในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมฝาผนังไทย (วัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี) พบว่าเรื่องราวเทพชุมนุมเป็นเรื่องราวที่สามารถแสดงเอกลักษณ์ของงานจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณารามได้ดีที่สุดโดยแสดงออกจาก 3 แนวทางได้แก่

1. รูปแบบ ภาพเทพชุมนุมจะเขียนภาพเป็นแถวซ้อนกันเป็นชั้นๆ ทั้งหมด 5 ชั้น แต่ละชั้นมีลายหน้ากะดาน เป็นตัวคันโดยเขียนเทพดาประเภทละ

ตารางที่ 4. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลวดลายในเรื่องราวเทพชุมนุมที่สามารถแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของวัดใหญ่สุวรรณาราม

ลวดลาย จากภาพจิตรกรรมฝาผนัง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความสามารถในการ แสดงเอกลักษณ์
	3.73	1.461	มาก
	2.47	1.479	น้อย
	3.13	1.167	ปานกลาง
	2.20	1.769	น้อย

ตารางที่ 5. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแสงที่สามารถส่งเสริมบรรยากาศน่าเลื่อมใสศรัทธา

รูปแบบของแสง ภายในพระอุโบสถ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความสามารถในส่งเสริมบรรยากาศ
	4.20	0.80	มาก
	4.07	0.74	มาก
	3.90	1.02	มาก
	4.57	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 6. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแสงที่สามารถส่งเสริมบรรยากาศสง่างามภูมิฐาน

รูปแบบของแสง ภายในพระอุโบสถ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความสามารถในส่งเสริมบรรยากาศ
	4.83	0.37	มากที่สุด
	4.53	0.50	มากที่สุด
	3.37	0.92	ปานกลาง
	4.00	0.78	มาก

2 องค์ เริ่มจาก พระพรหม คนธรรพ์ ยักษ์ นาค ครุฑ และเทวดา ในการเขียนเทพยดาในแต่ละองค์จะทำการแยกออกจากกันด้วยการใช้เส้นสีเทา อันทำให้เกิดลักษณะพื้นปลาทั้งแถว การใช้เส้นสีเทายังเป็นการแสดงทักษะการบรรจูลายลงในช่องว่างระหว่างสีเทา ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะเด่นของภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี

2. แนวคิด เนื่องจากเรื่องราวของเทพชุมนุมเป็นภาพที่เขียนเป็นรูปเทพเทวดาที่มีท่าทางสง่างาม ภูมิฐาน นิ่งพนมมือไปในทิศทางเดียวกันตลอดทั้งแนว (หันหน้าเข้าหาองค์พระประธาน) ส่งผลให้ดูแล้วช่วยน้อมนำจิตไปสู่ความรู้สึกสงบ อีกทั้งสามารถสะท้อนคุณค่าทางด้านอารมณ์ได้ 2 แนวทาง คือ สง่างามภูมิฐาน และนำเลื่อมใสศรัทธา

3. ภูมิปัญญา ภาพจิตรกรรมฝาผนังเป็นศิลปะที่สร้างสรรค์สืบต่อกันมาจนได้เอกลักษณ์ประจำชาติที่มีรูปแบบตามอุดมคติแสดงออกทางความคิดผ่านคุณสมบัติทาง เส้น สี ลวดลาย และแสง ดังต่อไปนี้

3.1 เส้นสีเทา มีลักษณะเป็นเส้นตั้งตรงเขียนขนานกันไปตลอดตามรอยหยักพื้นปลาที่ทำหน้าที่แบ่งองค์เทพแต่ละองค์ ด้วยลักษณะของเส้นที่ตั้งตรงที่เรียงต่อกันจำนวนมากจึงส่งผลให้เกิดความรู้สึกสง่างาม และมั่นคง ทำหน้าที่เป็นเส้นกันแบ่งองค์เทพแต่ละองค์ จึงนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องเรือนเพื่อใช้เป็นส่วนผนังพนักพิงช่วยบอกขอบเขตของพื้นที่ของเครื่องเรือน

3.2 สี ประกอบด้วย

- สีแดงชาด เป็นสีที่อยู่บริเวณพื้นหลังองค์เทวดา เพื่อรองรับและขับให้องค์เทวดาเด่นขึ้นนำมาใช้เป็นส่วนผนังพนักพิง

- สีจันทร์อ่อน เป็นสีที่ใช้บริเวณผิวเนื้อของตัวละคร แสดงวรรณะ กษัตริย์ หรือเทวดา นำ

มาใช้ตกแต่งส่วนพนักพิง

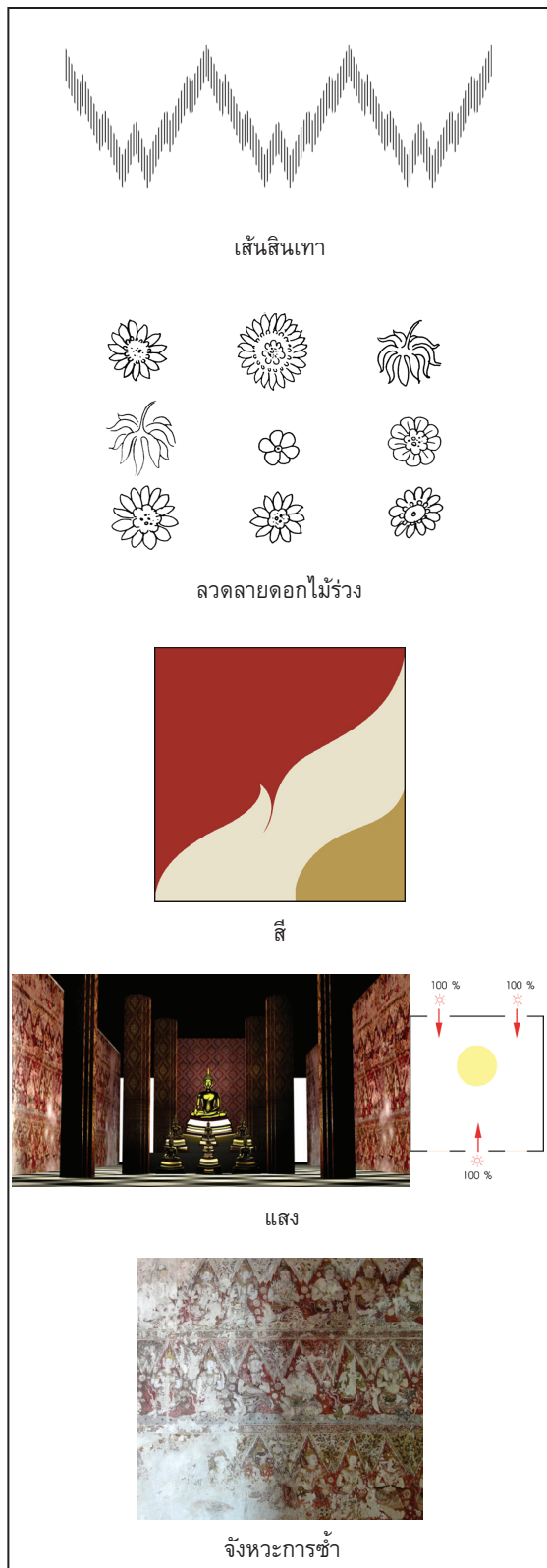
- สีทอง (ทองคำเปลว) ใช้ประดับตกแต่งในส่วนสำคัญของภาพ เช่น เครื่องประดับ หรือเครื่องทรง ใช้ประดับตกแต่งโดยเฉพาะเครื่องประดับเพื่อเพิ่มความเด่น และยังเป็นสีที่ช่วยประสานให้เกิดความต่อเนื่องของงาน นำมาใช้ตกแต่งลวดลายเพื่อใช้เป็นตัวประสานให้เกิดความกลมกลืนของเครื่องเรือน

3.3 ลวดลายต่างๆ ในกรอบเส้นสีเทา มี 3 ลักษณะ คือ ลายไทย ลายไทยเลียนแบบธรรมชาติ และลายธรรมชาติ ซึ่งเป็นลวดลายที่ช่วยสร้างความอ่อนช้อย และส่งเสริมคุณค่าให้กับงาน

3.4 แสง ด้วยลักษณะของพระอุโบสถวัดใหญ่สุวรรณารามที่มีการเจาะช่องประตูเพียงแค่ 5 บาน ไม่มีการเจาะช่องหน้าต่าง แสงที่เข้ามาจึงสร้างบรรยากาศของความสง่างามภูมิฐาน และนำเลื่อมใสศรัทธา โดยทิศทางแสงจะมาจากประตูด้านหน้าพระประธานบานกลางเพียงบานเดียว และด้านหลังพระประธานทั้งสองบาน ทิศทางของแสงดังกล่าวจึงจะสร้างความสง่างามภูมิฐานได้ดีที่สุด และจากประตูด้านหลังทั้ง 2 บาน 100% สามารถส่งเสริมบรรยากาศนำเลื่อมใสศรัทธาได้ดีที่สุด

การนำผลงานวิจัยมาใช้ในการออกแบบเครื่องเรือนรับแขก

ผลสรุปจากแบบสัมภาษณ์ช่างผู้เชี่ยวชาญด้านงานจิตรกรรมฝาผนังไทย สามารถนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบได้เป็น 2 แนวทางได้แก่ เครื่องเรือนที่ส่งเสริมความนำเลื่อมใสศรัทธา และส่งเสริมความสง่างามภูมิฐานให้กับเจ้าบ้าน โดยใช้คุณลักษณะ คุณสมบัติ และคุณค่าจากงานจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบศิลปดังนี้

ภาพแสดงองค์ประกอบศิลป์ ผลสรุปจากแบบ
สัมภาษณ์ช่างผู้เชี่ยวชาญ

จากองค์ประกอบทางศิลปะดังกล่าว เป็นแนวทาง
ส่งผลให้เกิดรูปแบบของเครื่องเรือน 2 แนวทาง 6 รูปแบบ
ดังนี้

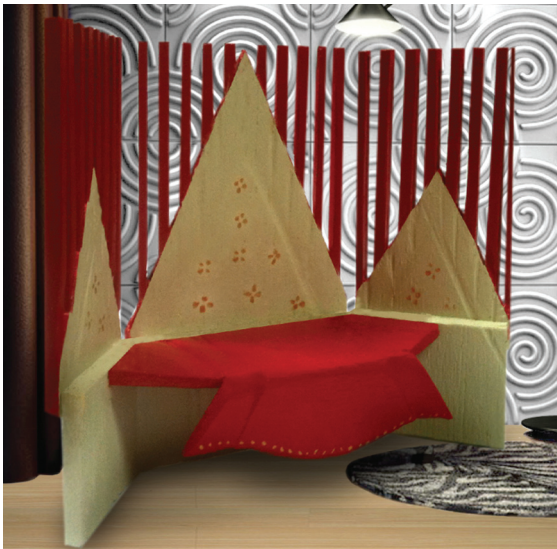
1. นำลวดลายสินเทา ซึ่งเป็นการนำเอาลักษณะ
จากความเป็นเทพมาใช้ในการออกแบบให้เสมือน
เครื่องเรือนลอยได้เพื่อสร้างความน่าลือมสินเทา
ให้กับเจ้าบ้าน

A1

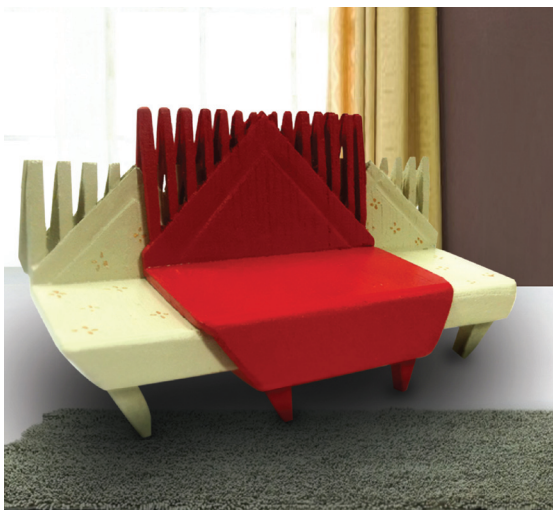

A2

A3

2. สร้างภูมิฐาน เป็นการออกแบบโดยนำ
 ทำทางการนั่งขององค์เทพที่สง่างามมาใช้ในการ
 ออกแบบเพื่อรองรับอิริยาบถในการนั่งของเจ้าบ้าน
 ให้มีความสง่างามภูมิฐาน

B1

B2

B3

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบภูมิปัญญา
 แนวคิดในงานจิตรกรรมฝาผนังไทย เพื่อใช้เป็นแนวทาง
 ในการออกแบบผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ๆ โดยนำเอา
 เอกลักษณ์ความเป็นไทยจากภาพจิตรกรรมฝาผนัง
 วัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรีมาใช้ โดยสามารถ
 แสดงถึงคุณค่า คุณลักษณะ และคุณสมบัติของงาน
 จิตรกรรมฝาผนังไทย

2. เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาเป็น
 ผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่นของประดับตกแต่งบ้าน โรงแรม
 หรือรีสอร์ท ของที่ระลึก และอื่นๆ โดยคำนึงถึงคุณค่า
 คุณลักษณะและคุณสมบัติความเป็นไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องราวอื่นๆ ในงานจิตรกรรมฝาผนังไทย รวมถึงองค์ประกอบด้านอื่นๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน เป็นการยกระดับภูมิปัญญาไทยสู่ระดับสากล และเป็นการดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ความเป็นไทย

2. ควรมีการศึกษาภาพจิตรกรรมฝาผนังไทยในสมัยอื่นๆ และภูมิปัญญาอื่นๆ ที่แฝงอยู่ในงานจิตรกรรมฝาผนังไทย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายมากขึ้น และเป็นที่ยอมรับของตลาดในประเทศและต่างประเทศ

บรรณานุกรม

- ทองร่วง เอ็มโอบุส. (2555). ศิลปินแห่งชาติประจำปี 2554 สาขาทัศนศิลป์. สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์.
- บุญสม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประยูร อุลุชาฎะ. (2550). ความงามในศิลปะไทย. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. (2542). ออกแบบตกแต่ง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- วัฒน์ จูฑะวิภาค. (2548). ศิลปะการออกแบบตกแต่งภายใน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, บรรณาธิการ. (2546). ศิลปะวิชาการ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี. กรุงเทพฯ: วิสคอมเซ็นเตอร์.
- ศิริอร หริมปรานี. (2553). สร้างเศรษฐกิจไทยด้วยความคิดสร้างสรรค์. คิต 2, (2) : 15.
- สมชาติ มณีโชติ. (2529). จิตรกรรมไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สันติ เล็กสุขุม. (2542). ศิลปะอยุธยา งานช่างหลวงแห่งแผ่นดิน. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- อภิสิทธิ์ ไส้ตัญไกร, บรรณาธิการ. (2553). คุณค่าที่ขายได้. คิต 2, (2) : 5.

